

PREGUNTES FREQUENTS SOBRE LA COORDINACIÓ DE COPARENTALITAT

1. *Què és la coordinació de coparentalitat?*

És un procés de resolució de conflictes alternatiu al litigi judicial en el que el Coordinador/a de coparentalitat (CP) crea un espai de comunicació entre els progenitors centrat en les necessitats dels fills i filles*. Ajuda a reduir la conflictivitat millorant o recuperant la comunicació entre els progenitors en benefici dels fills, i a implementar el pla de parentalitat (veure pregunta 2) aprovat pel Jutjat i, en cas de no haver-n'hi, a elaborar-ho conjuntament.

L'objectiu principal de la coordinació de coparentalitat és el d'ajudar a les famílies que han cronificat el conflicte derivat de la separació, a adquirir nous compromisos en relació a la corresponsabilitat parental, en benefici del benestar i desenvolupament saludable dels fills.

2. *Què és el pla de parentalitat?*

El pla de parentalitat és un document que els progenitors han de presentar al Jutjat de manera individual o consensuada amb la demanda de separació o divorci (art.233-239 de Codi Civil). Recull informació detallada sobre el lloc(s) on viuran els fills, el calendari amb el règim d'estades amb cada progenitor, com es faran els canvis de guarda, com compliran amb el deure d'informar-se mútuament sobre els aspectes relacionats amb els fills, com es comunicaran amb els fills quan no estiguin amb ells, etc.

De vegades, aquest document pot resultar ambigu per no estar redactat de manera detallada i pot portar a diferents interpretacions per part dels progenitors i derivar en desacords que afecten directament als fills. El CP tindrà la tasca d'arribar allà on el paper escrit no arriba i consensuar amb els progenitors els punts de desacord per tal d'evitar o mitigar aquesta conflictivitat, sempre amb l'objectiu del millor interès del menor.

3. *Quins temes es poden tractar en la coordinació de coparentalitat?*

Es poden tractar els punts del pla de parentalitat així com totes aquelles qüestions de la vida quotidiana dels fills en els que sigui difícil arribar a un acord entre progenitors com, per exemple:

- Els horaris i la distribució del temps de convivència durant el període escolar, els festius i les vacances

*fills i filles, a partir d'ara fills

- Les transicions d'un progenitor a un altre: el lloc, la data, l'hora, els mitjans de transport i la persona encarregada de dur-lo a terme
- La comunicació sobre els fills
- La comunicació amb els fills
- L'assistència dels progenitors a les activitats que realitzin els fills (festivals fi de curs, extraescolars, partits...)
- Els preparatius de viatges i custòdia de documents
- La roba, l'equipació esportiva i els béns personals dels fills
- L'elecció de professionals i serveis de la salut dels fills (psicologia, psiquiatria, odontologia, altres professionals)
- L'elecció d'activitats extraescolars
- L'elecció d'escola
- Altres temes que puguin ser causa de possible conflicte entre progenitors relacionats amb la coparentalitat

No està previst que es puguin fer canvis en aspectes que depenen de la decisió judicial com la modificació de la guarda i règim d'estances, canvis de residència dels fills, modificacions de pensió d'aliments, canvis en cas que el contacte de progenitor i fill sigui supervisat per resolució judicial. En alguns casos, el jutjat podria demanar que el CP ajudi als progenitors a fer un pla de parentalitat progressiu pel que fa a les estances amb un progenitor i, en cas de desacord, podria fer recomanacions sobre les relacions personals/estances dels fill/es amb cadascun dels progenitors, basant-se en l'etapa evolutiva i les necessitats dels fills/es.

4. Qui és el Coordinador de Coparentalitat (CP)?

Els CPs del llistat del COPC són professionals de la Psicologia que han realitzat la formació en coordinació de coparentalitat i, a més, compten amb una formació especialitzada en salut mental, teràpia familiar, mediació familiar i nocions coneixements en dret de família. Tots aquests àmbits de coneixements i formació són necessaris per al desenvolupament de la seva tasca.

5. Qui i com es designa al Coordinador de Coparentalitat (CP)?

Hi ha tres vies de designació d'un professional d'aquest llistat del COPC.

- Via judicial: El jutge o magistrat determina, a petició dels advocats o per iniciativa pròpia, la necessitat d'intervenció d'un/a CP. En aquest cas, el Jutjat es posa en contacte amb el COPC per sol·licitar un professional del seu llistat de CPs. La decisió del COPC serà comunicada després al Jutjat i al professional elegit.
- Via no judicial: Els advocats dels progenitors o ells mateixos s'adrecen al COPC perquè designi un/a CP del seu llistat.
- Via per elecció directa del llistat: Els advocats dels progenitors o directament les parts s'adrecen al llistat del COPC i trien un/a CP.

Es recomana que en les vies no judicials de designa, es faci arribar al jutjat l'elecció.

6. Què es fa a la primera sessió?

En aquesta primera sessió, s'explicarà el procés i s'establirà la provisió de fons per la realització de la coordinació de parentalitat. Es formalitzarà un acord escrit dels progenitors amb el CP en el que es detallen els objectius de la coordinació de coparentalitat, el rol del coordinador de coparentalitat, la data d'inici i acabament previst del procés, el cost del servei, els temes a tractar, la confidencialitat, si es delega la capacitat per decidir en els desacords, etc.

7. Qui pot assistir a la primera sessió? Necessàriament han de venir junts els progenitors a la primera sessió? Poden assistir-hi altres professionals com, per exemple, l'advocat o advocada?

Es recomana que la primera sessió d'orientació sigui amb ambdós progenitors per tal d'assegurar-nos que se'ls ofereix la mateixa informació. Tot i que, si existeix història de violència o es requereix judicialment d'aquesta manera, es pot optar per una primera sessió individual amb cadascun.

A la primera sessió també hi poden assistir els respectius advocats, a fi d'aclarir els dubtes que puguin sorgir. No obstant, els progenitors poden consultar al seu advocat després de la primera consulta i abans de signar l'acord de coordinació de coparentalitat.

En cas de realitzar una primera sessió individual, aquesta permetrà iniciar l'avaluació de la situació.

*fills i filles, a partir d'ara fills

8. Qui participa en la coordinació de coparentalitat?

D'acord als objectius acordats entre CP i progenitors, s'estableix a qui es convidarà a les sessions i amb quins professionals té previst coordinar-se (tutors/es, psicòleg/a, pediatra, psiquiatra, etc.).

Les sessions podran ser individuals o conjuntes i es podran convocar als fills i a les persones rellevants de l'entorn familiar (avis i avies, noves parelles o qui es consideri oportú).

9. Com hi participarà el fill o filla?

El CP pot escoltar els fills per tal d'ajustar la intervenció centrant-se en les seves necessitats.

L'adaptació dels fills després de la separació o divorci depèn de la qualitat de les relacions familiars post-ruptura de parella. D'aquesta manera el conflicte interparental que continua després del divorci, genera una pitjor adaptació social dels nens, nenes i adolescents.

Pels fills, transmetre que els progenitors es troben junts amb el/la coordinadora de coparentalitat amb l'objectiu d'acordar aspectes rellevants de la seva vida té un impacte positiu en el seu benestar.

10. Quan i com s'acaba la Coordinació de (Co)parentalitat?

Un cop el CP valora que els progenitors han assolit els objectius i ja poden funcionar sense la seva ajuda es finalitza el procés d'intervenció de coordinació de (co)parentalitat.

Si es requereix judicialment, es realitza un informe detallat amb els objectius, progrés, els temes tractats i els acords presos, els problemes pendents de resolució i les possibles recomanacions.

Els informes s'enviaran als progenitors (via no judicial) o al jutjat (via judicial).

Els serveis del/la CP poden finalitzar abans del termini establert, en les següents circumstàncies:

- Per acord d'ambdós progenitors, mitjançant un escrit enviat al Jutjat expressant les raons.
- Per ordre judicial.

- Per desig del/la CP, qui pot rebutjar o renunciar mitjançant comunicació escrita al Jutjat, a ambdós progenitors i als seus advocats/des, expressant les raons per acabar el contracte.

En cas de que algun dels progenitors no estigui satisfet/a amb els serveis del/la CP, es recomana que li formulin directament les qüestions. Si les explicacions no són satisfactòries, la petició es pot portar al jutge o jutgessa que porta el cas per sol·licitar un/a nova CP.

11. Diferències de rol en intervencions dels professionals de la Psicologia al voltant de separacions / divorcis

La Teràpia Familiar

És un tractament psicoterapèutic centrat en millorar la relació entre els membres de la família. En una fase prèvia a la separació legal, el/la terapeuta familiar pot ajudar a que els progenitors prenguin les decisions que afecten als fills i s'adaptin a la seva nova relació; ja no son parella però continuen la coparentalitat.

Durant el procés de divorci, es realitza un acompanyament emocional als diferents membres de la família per tal de fer la transició a la nova organització familiar amb dos nuclis. S'afavoreix adreçar les dificultats que puguin sorgir en els fills i canviar patrons de comunicació disfuncionals.

També pot ser útil per treballar el vincle en els casos on hi ha rebutj o resistència d'un nen, nena o adolescent a relacionar-se amb un progenitor. En aquest cas és recomanable també realitzar en paral·lel una coordinació de parentalitat.

La Mediació Familiar

En el cas que els progenitors no s'hagin posat d'acord per consensuar un pla de parentalitat o aspectes econòmics quan es separen, els seus advocats o el jutge els poden derivar a una sessió prèvia de mediació familiar. També poden sol·licitar una mediació ells mateixos directament. Es poden informar de manera gratuïta al [punt d'informació mediadora del COPC](#). O triar un mediador o mediadora d'aquest llistat.

La mediació familiar és un mètode alternatiu a la via judicial per resoldre les disputes sorgides en un procés de separació o divorci. És una intervenció més breu que la coordinació de coparentalitat.

L'objectiu de la mediació familiar és facilitar que ambdós progenitors trobin una solució dialogada a desacords en temes del pla de parentalitat i de la potestat parental, o sobre temes

econòmics com serien les pensions d'aliments pels fills, la pensió compensatòria a l'altre cònjuge, la repartició de deutes i el patrimoni, l'ús del domicili familiar, etc.

La mediació familiar no és recomanable en situacions d'alta conflictivitat en que qualsevol pacte pot ser negat per mantenir-se en el litigi o en casos de violència de gènere. Va dirigida a cercar solucions dialogades i resoldre els conflictes post separació amb l'ajut d'un professional.

La persona mediadora no fa recomanacions ni elabora informes per al Jutjat. En les mediacions designades pel Jutjat s'informa si s'han assolit o no acords però no es facilita el contingut dels mateixos.

L'Avaluació pericial del projecte guardador

És una intervenció prèvia, diagnòstica i dirigida al procés judicial. Pot realitzar-se a través dels Equips d'Assessorament Tècnic a Famílies del jutjat (EATAF) o bé de forma privada.

Resulta important que hi participin ambdós progenitors i els fills.

El pèrit psicòleg explora els antecedents familiars, les dinàmiques abans de la ruptura, els membres del sistema familiar i la situació actual per poder avaluar i proposar un pla de parentalitat viable prioritzant el benestar del infants. Aquestes conclusions s'aporten a la vista judicial per auxiliar al jutge o jutgessa en les decisions respecte el pla de parentalitat que haurà de dictar.

Seguiment dels equips d'assessorament tècnic a famílies del jutjats

Els equips psicosocials dels jutjats de Catalunya poden realitzar un seguiment del compliment de la resolució judicial. Els tècnics, a diferència dels CP, no elaboren plans de coparentalitat, ni gestionen àrees de conflicte i tampoc realitzen una funció pedagògica.

La Coordinació de Coparentalitat

La coordinació de coparentalitat és idònia per procediments de família en els que existeix un alt grau de conflictivitat i un gran nombre de compareixences al Jutjat, on el conflicte s'ha cronificat i ja s'han exhaurit totes les vies judicials sense resoldre el conflicte: resolucions judicials, multes per incompliment del pla de parentalitat, intervenció dels punts de trobada en les que no hi ha hagut una millora significativa en les relacions paternofilials, mediacions sense acords, etc. També està indicada quan un dels progenitors no té contacte amb els seus fills i, per tant, l'objectiu principal serà restablir aquesta relació paterno o maternofilial.

Aquestes famílies necessiten, més que un seguiment, una intervenció més intensiva i a llarg termini on es contempli simultàniament una funció avaluativa del conflicte, psicoeducativa sobre temes relacionats amb nens, nenes i adolescents, de gestió i resolució de disputes i de coordinació amb diferents professionals involucrats amb la família.

El/la CP, com auxiliar del jutge, elaborarà informes sobre el grau d'assoliment dels objectius durant el procés en la periodicitat requerida per la instància judicial.

Document elaborat pel Grup de Treball de Coordinació de Coparentalitat del COPC (Desembre 2017)

Comissió formada per:

Connie Capdevila i Brophy

Jose Fernández i Aguado

Rut García i Rodríguez

Marisol Ramoneda i Batlló

Mireia Reyero i Salazar

Referències:

Capdevila, C., Calderer, N., Cartié, N., Fernández, A., Guillamat, A, López, M., Mattioli, G., Mestres, N. y Susanne, G. (2015). El COPC apuesta por implementar la coordinación de parentalidad en las separaciones y divorcios de alta conflictividad. Diferencias de la nueva figura con otros roles del psicólogo/a. *PsiAra*

Generalitat de Catalunya (2010). Llei 25/2010, de 29 de Juliol, del Llibre Segon del Codi Civil de Catalunya sobre la persona i la família. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* 5686, 61162.